

De invloed van autisme op geloof en geloofsbeleving bij ambtsdragers

Gouda, 15 mei 2019
Prof. dr. Hanneke Schaap-Jonker

Rector Kennisinstituut christelijke ggz (Eleos/ De Hoop ggz)
Bijzonder hoogleraar klinische godsdienstpsychologie Vrije Universiteit
www.kicg.nl | www.hannekeschaap.nl

Als het ambt zwaar valt

Lezing Hanneke Schaap-Jonker

Opbouw

- Wat is autisme?
- Autismen en geloof
- Wat betekent dit als je ambtsdrager bent?

Als het ambt zwaar valt

Lezing Hanneke Schaap-Jonker

Wat is autisme?

- Ontwikkelingsstoornis
- Beperkte of vertraagde ontwikkeling op aantal punten:
 - samenhangend denken
 - inleven in anderen (Theory of Mind)
 - executieve functies

Als het ambt zwaar valt

Lezing Hanneke Schaap-Jonker

Kenmerken van autisme

DSM-5:

- 1) beperkingen in de sociale communicatie en interactie
 - contact maken*
 - begrijpen wat de ander bedoelt/ voelt/ zegt*
 - zich inleven in anderen*
- 2) repetitief (= herhaald) gedrag en specifieke interesses
 - voorkeur voor voorspelbaarheid*

Als het ambt zwaar valt

Lezing Hanneke Schaap-Jonker

Moeite met gevoelens (1)

- 1) Moeite om eigen gevoelens waar te nemen en te begrijpen
 - *verstoorde prikkelverwerking*
 - *gevoelens niet goed in context plaatsen (moeite met samenhang)*
 - *hard nadenken en daardoor weinig voelen*
 - *moeite om gevoelens te reguleren; overprikkeld raken*

Als het ambt zwaar valt

Lezing Hanneke Schaap-Jonker

Moeite met gevoelens (2)

- 2) moeite om gevoelens te communiceren naar anderen
 - gevoelens uiten op eigen manier*

Als het ambt zwaar valt

Lezing Hanneke Schaap-Jonker

Moeite met gevoelens (3)

- moeite om gevoelens van anderen te begrijpen

Theory of mind

gevoelens in context

Als het ambt zwaar valt

Lezing Hanneke Schaap-Jonker

Autisme, geloof en gevoel

gevoel erg belangrijk

gevoel niet zo belangrijk

- Onzekerheid (en angst) in relatie tot God
- Rationele benadering van geloven
- Heel veel vragen, want geloof klopt niet

Als het ambt zwaar valt

Lezing Hanneke Schaap-Jonker

Autisme en ambt

- Sociale verwachtingen
- Wie is God voor je? En wie is Hij voor de ander?
- Omgaan met verschillen

Als het ambt zwaar valt